Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Maialen Chantre Irazoki

Bera, Nafarroa (1991)

Aurkibidea

Biografia

Beran jaio zen Maialen, eta bertan bizi izan da beti, ingurugiro zientziei lotutako ikasketak burutu bitartean Gasteizen egin zituen hiru urteak eta Erasmus beka batekin Kolonbian egin zuen beste urte bat izan ezik. Aita Berakoa du eta Zugarramurdikoa ama. Familia guztia bi herri horietan banatua du. Anaia bat du, bi urte gazteagoa. Patxi Castillo herritarrarekin batera elkarrizketatu dugu eta aisialdian euskararekin duten harremanari buruz hitz egiten dute, gehienbat: hizkera informala, hitanoa, guraso eta aiton-amonen hizkeraren transmisioa, inguruko herrietako hizkerak ...

Ama Zugarramurdikoa izateak eragina izan du Maialenen bizitzan, eta modu batean bertakoa ere sentitzen da. Zugarramurdiko lagun eta familiakoekin mintzatzeko haien hizkera erabili ohi du, berea egina baitu, hein handi batean.

Ostalaritzan lanean aritu izan da. Beste hainbat zaletasunen artean, Berako dantza taldean ibili izan da Maialen, txikitatik. Egun, haurrei dantzan irakasten ere aritzen da.

Zintak

BRA-011

- **Proiektua**: Gazte gara gazte
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Errazkin, Aitor
- **Data**: 2014-10-13
- **Iraupena**: 90 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Errazkin, Aitor

Pasarteak

1. Etxean euskaraz

- **Erref**: BRA-011/003
- **Iraupena**: 0:01:51. **Hasi**: 00:04:32. **Bukatu**: 00:06:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Etxean euskaraz egin izan diete beti gurasoek Maialeni eta anaiari. Gurasoek bazuten euren artean gazteleraz hitz egiteko ohitura, baina seme-alabak koskortzearekin batera euskaraz egiteko joera berreskuratzen hasi dira. Osaba-izebekin nagusiki euskaraz egiten du Maialenek, baina denetariko hizkuntz harremanak ditu.

2. Euskararen aldeko hautu kontzientea

- **Erref**: BRA-011/004
- **Iraupena**: 0:02:22. **Hasi**: 00:06:23. **Bukatu**: 00:08:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak
- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:
Etxeko gazteenen hizkuntza joerek etxeko hizkuntza giroan eragiten dute. Maialenek eta bere amak euskararen aldeko hautu kontzientea egiten dute egun.

3. Auzoan euskara eta gaztelania elkarrekin bizi dira

- **Erref**: BRA-011/007
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:11:53. **Bukatu**: 00:12:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Auzo berean bizi dira Patxi eta Maialen, eta euskaldun beste erdaldun bizi denez bertan, bietara egiten dute.

4. Industrializazioaren eragina

- **Erref**: BRA-011/008
- **Iraupena**: 0:01:46. **Hasi**: 00:12:51. **Bukatu**: 00:14:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Industrializazio garaian kanpoko jendea etorri zen Berara lanera. Horrek hizkuntza aniztasuna ekarri du herrira, eta Patxik eta Maialenen kontatzen dute nola bizi duten hori.

5. Beratar gehienek dakite euskaraz

- **Erref**: BRA-011/010
- **Iraupena**: 0:02:22. **Hasi**: 00:14:41. **Bukatu**: 00:17:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Beratar gehienek dakite euskaraz, baina gaztelerarako joera handia sumatzen dute Maialenek eta Patxik. Gaztetxo aunitz sumatzen dute euskaraz gaur egun, baina zalantzak sortzen zaizkie heltzearekin batera hizkuntzari eutsiko dioten edo gazteleraz aritzeko joera gailenduko ote zaien.

Transkripzioa
- Eta Berari buruz, zer esango zenukete hizkuntzari dagokionez? Herri euskalduna da Bera? Edo nola ikusten duzue?
 - Maialen: Nik, egia erran, gaztelera dexente aditzen dut.
- Patxi: Nik´e bai. Egia, bueno, leheno baserritan ta, bueno, leheno ta guain´e bai, baserritan-ta bizi direnak haitz euskaldunak direla, baiño herrian bizi direnak ikusita igual zein den haien jatorria, ez? guraso aunitz igual kanpokuk dittuztela edo hori… erderara tiratzen dutela aunitz. Nahiz eta hiru eskola dauden Beran ta hirutan D ereduan ikasteko aukera dagon.
- M.: Euskera jakin-jakin nik uste gure generaziotan denak badakigula.
- P.: Bai, hori bai, hori bai.
- M.: Generazio helduagoetan gehientsunak ere bai.
- P.: Kontua gero zeiñetan ibiltzen diren erosogo ere bai.
- M.: Hori da.
- P.: Ikusten badute, ez dakit, kuadrilla batian nik zer dakit 10 pertsonatikan batek nahiago badu, nahiz eta euskeraz jakin, nahiago badu erderaz egin, pues egingo da erderaz.
- M.: Hori da. Eta jende aunitz, nahiz ta eskolara euskaraz juan euskaraz ikasi ta kuadrillan ttikitan-edo euskaraz aritzen zaren, azkenean, familian egunerokotasunean gaztelaniaz aritzen bazara eta telebista, irratia, dena gaztelaniaz adituta, errextasun gehio duzu gazteleraz eta euskara jakinta ere nik uste dut jende aunitzek erdarara jotzen dula.
- P.: Igual bai erosogua da, hori da. Bai.
- M.: Ez dakit gero ta gehio euskara edo gero ta gehio gaztelania, hori errateko, egia erran, ez dakit.
- P.: Nik, bueno, gure ttiki... edo ttikiago giñenetikan, ordun euskaraz egitten genun ta guain ya gure adiñeko aunitzek egitten dute erdaraz. Baiño, guain ere, nik, bueno, dantzako irakaslea naizen aldetikan ta hori, sumatzen dut, haurretan, beraien artin euskaraz ibiltzen direla aunitz, baiño ez dakit igual etorkizun batin ez diren... ez dakit. Guaiñ galdetzen badiazue, errango dizuet haiek euskaraz ingo dutela hemendikan 20 urtera ere bai, baiño ez dakit. Gero, nik zer dakit, nik adibidez Irunen ikasi dut azkenko urtetan eta erderaz ikasi

dut, miño horregatik ez dittut nere ohiturak aldatu. Haiek pues hemendik urte batzutara... zeiñek daki. Nik esperantza dut euskeraz egittekua, e, baiño…

6. Euskalkia eskolan, irakaslearen arabera

- **Erref**: BRA-011/012
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:17:57. **Bukatu**: 00:19:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Eskolan euskalkia jaso dute bertako irakasleengandik, Haur eta Lehen Hezkuntzan, batez ere. Behin Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan hasi eta gero, kanpoko irakasle gehiago joan zitzaizkien Berara, eta haiei bertako hizkeraren ezaugarri nagusiak esanarazten omen zizkieten ikasleek.

7. Gaur egungo haurrek euskalkiari eusten diote

- **Erref**: BRA-011/014
- **Iraupena**: 0:00:33. **Hasi**: 00:19:42. **Bukatu**: 00:20:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Patxi eta Maialenen esanetan, Berako haurrak herriko hizkeran mintzatzen dira.

8. Esamolde zaharrak naturalki berreskuratzen

- **Erref**: BRA-011/015
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:20:15. **Bukatu**: 00:21:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:
Eskolatik institutura igarotzerakoan beratarrak Bortzirietako gainontzeko herrietako ikasleekin elkartu ziren, eta hori onerako izan zutela iradokitzen du Maialenek. Izan ere, gainontzeko herrietako ikasleen hizkuntz joerek bultzatuta, beratarrak ere hasi baitziren euren herri-hizkerak berezkoak dituen esamoldeak eta halakoak erabiltzen.

9. Herri bakoitzak bere hizkuntz berezitasunak

- **Erref**: BRA-011/016
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 00:21:27. **Bukatu**: 00:23:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:
Bortzirietako herritarrek askotan erabili izan dituzte tokian tokiko hizkera ohiturak umorea egiteko eta batak besteari adarra jotzeko; gazteen artean, behinik behin. Horren adibide dira, besteak beste, aranaztarren "yi-ya", beratarren "jaitsun" edo etxalartarren "soindu", "goiti" eta "beiti".

10. Bera, bortzirietako "herri erdalduna"

- **Erref**: BRA-011/017
- **Iraupena**: 0:02:14. **Hasi**: 00:23:39. **Bukatu**: 00:25:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Bortzirietako herrien artetik Bera da jendetsuena, eta ondorioz, baita erdaldun gehien biltzen duena ere.

11. Hizkuntza ohiturak eta itxurakeria

- **Erref**: BRA-011/018
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:25:53. **Bukatu**: 00:27:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Jende aunitz lotu omen zaio gaztelerari, euskaraz jakin arren. Maialenek uste du euskararen prestigio faltagatik izan daitekeela. Patxi ados da horrekin, baina dio ez ote den gaur egun alderantziz gertatzen ari, zenbait gazteren artean, behintzat.

12. Tokian tokiko hizkerak mantendu eta sustatzearen alde

- **Erref**: BRA-011/020
- **Iraupena**: 0:02:14. **Hasi**: 00:28:26. **Bukatu**: 00:30:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Tokian tokiko herri hizkerei eustearen alde da Maialen. Berari laguntzen dio bere jatorrizko herriarekin harreman sendoagoa izaten, eta baita amaren herria, Zugarramurdi, gertuago sentitzen, bertakoen modura solasteko gai baita ere. Patxi ados da ere, baina zailtasunak ikusten ditu euskalkia ikastetxeetan sustatzeko garaian.

13. Euskara batuari, testu formalei eta euskalkiari buruzko zalantzak

- **Erref**: BRA-011/021
- **Iraupena**: 0:03:03. **Hasi**: 00:30:40. **Bukatu**: 00:33:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Maialenek dio zalantzak izaten dituela askotan jakiteko zein punturaino erabil dezakeen euskalkia testu formaletan. Neurri edo arau horiei buruzko irakaspen gehiago jaso ez izanak tristatzen du.

14. Egunerokoak agintzen du hizkuntza hautuetan

- **Erref**: BRA-011/024
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:35:26. **Bukatu**: 00:37:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Maialenen ustez, euskaraz jardun edo gazteleraz egin, egunerokoarekin oso lotuta dago. Bere inguruan sumatu izan dituen kasu batzuen berri ematen digu.

15. Futboleko eta saskibaloiko terminologia erderaz

- **Erref**: BRA-011/027
- **Iraupena**: 0:02:32. **Hasi**: 00:38:22. **Bukatu**: 00:40:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Hizkuntza jakin batean egitera behartzen ote dituen gai edo jardunik bai ote den galdetu, eta itxuraz, euskarari lotutako jardueretan ez dugu euskaraz egiteko eragozpenik (dantza, bertsolaritza...) baina kiroletako terminologia, esaterako gaztelerari lotu samarrik dugu oraindik, gauzak aldatzen ari diren arren.

16. Esamoldeak erdal telebista kateetatik

- **Erref**: BRA-011/029
- **Iraupena**: 0:02:41. **Hasi**: 00:41:44. **Bukatu**: 00:44:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Erdal kateetako telesailek eragin handia dute gazteengan, esamolde eta halakoei dagokienean. Beran ohikoa da "hago ixilikan" eta "asto zakila" edo "urde asto zakila" bezalakoak entzutea, lagun artean, eta iraintzeko intentzioz baldin bada, beti ere.

17. Abizenaz deitzeko eta izenak laburtzeko joera

- **Erref**: BRA-011/030
- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 00:44:25. **Bukatu**: 00:45:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak

Laburpena:
Berako gazteen artean, eta lagun artean, hurkoari abizenaz deitzeko eta izenak laburtzeko ohitura dago.

18. Sare sozialetan euskaraz idazteko joera

- **Erref**: BRA-011/032
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:46:46. **Bukatu**: 00:48:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia

Laburpena:
Sare sozialetan euskaraz idazteko joera dute, baita parez-pare edukita gazteleraz egingo luketen jendearekin ere; eskolako eragina izan daitekeela diote. Horrez gain, Patxik egiten du saiakera kontziente bat ere, eta euskara zuzena erabiltzen saiatzen da, gainera.

19. Erregistro aldaketak hizkeran

- **Erref**: BRA-011/033
- **Iraupena**: 0:04:03. **Hasi**: 00:48:36. **Bukatu**: 00:52:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Baldin eta aurrean nor duten, hizkera moldatzen dute.

20. Aiton-amonei jasotako hitzak

- **Erref**: BRA-011/034
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:52:39. **Bukatu**: 00:54:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Badira etxean jaso baina lagun artean erabiltzen ez dituzten hitzak.

21. Hitanorako joera gutxi Berako gazteen artean

- **Erref**: BRA-011/036
- **Iraupena**: 0:03:16. **Hasi**: 00:58:48. **Bukatu**: 01:02:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Hitanorako joera gutxi sumatzen dute Patxik eta Maialenek Berako gazteen artean.

22. Hitanoa baliagarria da gaur egun

- **Erref**: BRA-011/038
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 01:02:30. **Bukatu**: 01:04:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Eurek egiten ez duten arren, gertuko jendearekin aritzeko tratamendutzat daukate hitanoa, eta ez ote duten, diote, gaur egun eta gertuko jendearekin beti ere, hitanoa gaztelerazko esamolde eta hitzengatik ordezkatu. Hala ere, gaur egun hika hitz egiten hasteko ez ezagutza eta helduleku falta sumatzen dituzte.

23. "Hikalagunaz" eta hika trebatzeko beharraz

- **Erref**: BRA-011/039
- **Iraupena**: 0:04:15. **Hasi**: 01:04:08. **Bukatu**: 01:08:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Hika egiten jakitea gustatuko litzaieke, baina Patxiren ustez, garrantzitsuagoa da ingurua euskalduntzea tratamendu jakinen zabalkundeari ekitea baino. Bestalde, hika egiten ikasteko ezagutzen dituzte Beran bertan "hikalaguna" bezalako ekimenak.

24. Hitanoa eskolan, teorikoki bai, baina praktikarik ez

- **Erref**: BRA-011/040
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 01:08:23. **Bukatu**: 01:09:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Eskolan hika mintzatzen irakastekotan, teoriaz gain, ezinbesteko ikusten dute ahozko jarduna ere lantzea.

25. Hizkuntza bat ikasten ari denaren larruan jarrita

- **Erref**: BRA-011/042
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 01:09:30. **Bukatu**: 01:12:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Hizkuntza bat ikasten ari denaren larruan jarrita, gauzak gaizki esateko beldurrez egiten ez duen haren jarrera ulergarri zaie Patxiri eta Maialeni. Maialenek dio sentsazio eta jarrera bertsuak lituzkeela berak hika mintzatzen hasiz gero.

26. Beratarrak eta Frantses hizkuntza

- **Erref**: BRA-011/044
- **Iraupena**: 0:02:04. **Hasi**: 01:12:48. **Bukatu**: 01:14:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:
Ibardineko komertzio eta dendak direla eta, Beratar askok omen du frantses hizkuntzaren oinarrizko ezagutza. Hala ere turista frantsesekin erabiltzen dute, eta iparraldeko euskaldunekin, aldiz, euskara.

27. Frantsesez ongi mintzatzen jakin nahi

- **Erref**: BRA-011/046
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 01:15:53. **Bukatu**: 01:17:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:
Maialeni gazteleraz bezain ongi gustatuko litzaioke frantsesez mintzatzen jakitea, azken batean, Euskal Herria bere osotasunean hartuta, hiru hizkuntza nagusi ikusten baititu. Eta ez dio zentzu askorik ikusten Berako ikastetxeetan ingelesari ematea frantsesari baino garrantzia gehiago.

28. Iparraldeko eta hegoaldeko gazteen joerak

- **Erref**: BRA-011/048
- **Iraupena**: 0:02:02. **Hasi**: 01:20:00. **Bukatu**: 01:22:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:
Iparraldeko gazteek joera handiagoa omen dute hegoalderako, alderantziz baino. Hizkuntzen ezagutzak izan dezake pisurik joera horietan. Berako gazte euskaldunek giro euskalduna bilatu ohi dute iparraldera mugitzerakoan. Besta giroan eta kontzertuetara joaterakoan sumatzen da hori.

29. Mugako komertzioa eta ostalaritza

- **Erref**: BRA-011/050
- **Iraupena**: 0:04:30. **Hasi**: 01:22:32. **Bukatu**: 01:27:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:
Mugako komertzio eta ostalaritza zerbitzuetan lan egitea ohikoa izan da Berako hainbat herritarrentzat, eta gurasoen etxean bizi den gaztearentzat, udan lan eginda, urte osorako soldata ateratzeko modu bat.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-28

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com